

# SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič  
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič  
vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod  
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaifova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.  
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — Jesenice, Ob kolodvoru 101. —  
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

## „R 100“ PRISPEL NA CILJ

**Polet bi se kmalu končal s katastrofo — Tik pred ciljem je zrakoplov zašel v viharje, pri čemur se mu je zlomilo glavno krmilo in obe stranski krmili, tako da je moral do konca poleta manevrirati samo s pomočjo motorjev**

New York, 1. avgusta. AA. Zrakoplov »R 100« je prispel na letališče Shubert v Montrealu ob 6.30 po angleškem letnem času.

London, 1. avgusta. Zrakoplov »R 100«, ki je včeraj ob idealnem vremenu plul z rekordno brzino proti ameriški celini in ki bi bil moral po prvih vesteh že ob 7. zvečer kanadskega časa, t. j. o polnoči srednjeevropskega časa, pri-

stati na letališču v Montrealu, je zadel na zadnjem delu poleta skoraj katastrofa. Zrakoplov je zašel v strahovite viharje in nevihte in je moral zmanjšati brzino več kot za polovico. Kljub spretnemu manevriranju se je pri tem hudo poškodoval. Vihar je raztrgal obod, odlomil krmilo in odtrgal obe stranski krmili, da se je komaj vzdržal v zraku. In je mogel manevrirati samo s pomočjo motorjev.

Med po'etom ni bilo mogoče popraviti poškodb, le obod so za silo zakr-

pali. Ker je skozi nastale odprtine vdrla v notranjost zrakoplova voda, je obstojala nevarnost, da bo moral pristati pred ciljem. Kapitan Scott je zato odredil, da so pometali s krova ves nepotreben tovor. Kljub temu pluje zrakoplov zelo nizko in počasi. Po zadnjih vesteh je bil ob 3. zjutraj oddaljen še 40 milj od cilja. Zaradi viharja in deževja ni bilo misliti na to, da bi zrakoplov pristal ponoči. Z vodstvom letališča se je kapitan Scott dogovoril, da bo pristal v prvih jutranjih urah, ko se bo že dovolj zdanilo.

## Carinska unija Rumunije in Jugoslavije

**Nova trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Rumunijo bo sklenjena na podlagi cariske unije**

Bukarešta, 1. avgusta. Rumunski tisk posveča gospodarski konferenci v Sinaji veliko zanimanje. Listi so mnenja, da pomeni sinajska konferenca zgodovinski datum v evropskem gospodarskem življenju, ker stopajo ž njo nekateri narodi na nova pota, katerih posledice se bodo čutile v gospodarski krizi vse Evrope. Naloge konference je trgovinski minister v otvoritvenem govoru označil s tem, da je treba ustvariti enotno gospodarsko unijo, ki bo odgovarjala interesom 32 milijonov prebivalcev Rumunije in Jugoslavije. Listi naglašajo, da je zavladal pri dosedanjih razgovorih med jugoslovensko in rumunsko delegacijo popoln sporazum v naziranjih, ki daje upanje za najboljši uspeh konference. Na včerajšnji seji so podali strokovnjaki Jugoslavije in Rumunije poročila o glavnih faktorjih svoje zunanje trgovine.

Sinaja, 1. avgusta. Vodilni član jugoslovensko-rumunske agrarne konference v Sinaji je podal dopisniku avstrijskega dopisnega urada o značaju in ciljih konference izjavo, v kateri je poudarjal, da se bo

takoj pričelo s pripravami za ustanovitev carinske unije med Jugoslavijo in Rumunijo. Ta akcija bo izvršena v dveh etapah. Najprej bo sklenjena provizorična konvencija, ki ji bo na to sledila razširjena pogodba. Zaključitev nove trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Rumunijo je bila zato odgodena ter se bodo vršila pogajanja že na podlagi omenjene konvencije. Pred definitivnim osnovanjem carinske unije se bodo vršila še posvetovanja in skupne konference industrijskih in komercialnih organizacij Jugoslavije in Rumunije. Rumunija in Jugoslavija sta si na jasnem, da carinska unija ni povsem v skladu s sklepi konference zunanjih ministrov Male antant, vendar pa se je izkazalo, da predstavlja carinska unija zaradi istovetnosti gospodarske strukture najsmotnejšo rešitev tega problema. Sinajska konferenca predstavlja prvi konkretni korak na poti do splošne evropske carinske unije. O udeležbi na varšavski konferenci še ni definitivnih sklepov.

## Bruhanje Vezuva

**Razburjenje prebivalstva — Dostop v bližino ognjenika je dovoljen le novinarjem**

Napulj, 1. avgusta. Tudi v pretekli noči je bilo opaziti ojačeno delovanje Vezuva. Gornji rob žrela se je izpremenil v žarečo maso, iz katere švigajo visoki ognjeni zublji proti nebu. Iz žrela prihajajo gosti stebri dima, ki se polagoma spuščajo nad pokrajino. Velikostna slika ognjenikovega delovanja je privabila na tisoče ljudi, med njimi posebno inozemske turiste, ki strmijo nad tem prirodnim pojavom. Velik del domačega prebivalstva živi v stalnem razburjenju, ker se raznašajo najraz-

ličnejše deloma zelo pretirane govoriče. Oblastva so odredila najstrožje ukrepe in je dostop v ogroženi pas dovoljen samo časopisnim fotografom in novinarjem. Observatorij na Vezuvu je izdal včeraj popoldne komunikacije, ki zatrjuje, da zaenkrat delovanje Vezuva ne daje povoda za resnejše skrbi.

Rim, 1. avgusta. AA. Po poročilih s potresnega ozemlja, se tjakaj vrača normalno življenje. V kraje, ki so bili najbolj prizadeti, odpošiljajo oblastva velike količine živil in obleke.

## Indijska konferenca

**Indijske konference se ne bodo udeležili člani indijske ustavne komisije — Proučevanje delovnih pogojev v Indiji**

London, 1. avgusta. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je Austen Chamberlain izjavil, da je nameraval ponovno apelirati na vlado, naj ne povabi zastopnikov ustavne komisije za Indijo na indijsko konferenco. Včeraj je prejel od predsednika indijske ustavne komisije Johna Simona pismo, ki je popolnoma izpremenilo položaj. John Simon je v pismu izjavil, da bi rad napravil konferenci uslugo, da pa je ministrski predsednik izrazil zelo tehtne pomisleke proti udeležbi članov indijske ustavne komisije na tej konferenci. Simon nadaljuje v pismu, da bi bila potrebna prisotnost ljudi na konferenci, ki bi mogli s primerno avtoriteto razložiti v imenu indijske ustavne komisije, da pa bi to dejstvo slabo vplivalo na nekatere indijske kroge, ki bi se hoteli udeležiti konference. Chamberlain je zelo hvalil ton Simonovega pisma in dejal, da je postala njegova interpelacija brezpred-

metna. Izrekel je nadalje priznanje zasluge indijske komisije, ki je dovršila veliko in koristno delo.

Tajnik za Indijo Wedgewood Ben se je v imenu vlade pridružil izjavljanjem Chamberlaina in dejal, da je vzrok sklepu vlade želja, omogočiti odkritosrčno razpravo med angleškimi in indijskimi delegati na bližnji indijski konferenci. Ben je končno izjavil, da je odsotnost članov indijske komisije od indijske konference popolnoma naravna in upravičena.

London, 1. avgusta. Kakor pričakujejo, bo kraljeva komisija, ki proučuje pod predsedstvom bivšega predsednika spodnje zbornice Whitelya delovne razmere v Indiji, končala svoje zasedanje v Londonu bržkone 15. avgusta. Komisija odpotuje meseca septembra v Rangoon, kjer bo proučevala nekaj dni delovne razmere na plantajah čaja na otoku Ceylonu.

## Izenačenje duhovniških prejemkov

Beograd, 1. avgusta. Kakor že javljeno, je bila te dni objavljena v »Službenih Novinah« uredba o izenačenju duhovništva vseh veroljupnih glede prejemkov, ki jih dobivajo od države. S tem je definitivno urejeno to dokaj zamotano vprašanje, ki je predstavljalo težak problem. Zakonito urejeni so bili poprej samo prejemki katoliške in pravoslavne duhovščine, dočim so ostale veroljupne večinom morale same vzdrževati svojo duhovščino. Katoliška duhovščina v bivših pokrajnah Slovenije in Dalmacije je prejela iz državne blagajne primerne prispevke poleg dohodkov, ki jih ima iz cerkvenega premoženja, posestev, bire, stolnine, in ostalih pristojbin, ki jih pobira od vernikov. Zakonito je bilo to vprašanje urejeno v Avstriji z zakonom z dne 19. septembra 1898. Prispevki države so bili precej visoki in so zagurali duhovščini lepo eksistenco. Z devalvacijo, ki je nastopila med svetovno vojno in po njej, pa so postali ti prispevki tako neznatni, da je bilo treba misliti na novo ureditev. Leta 1928, je bila s posebnim uredbom z zakonsko močjo izvršena preuredba na dinarske plače al pari, razen tega pa se je duhovščini priznalo posebne draginskih doklade. Doklade se dele na šest draginskih razredov in znašajo v prvem razredu 750 Din, v šestem razredu pa 200 dinarjev. Dalmacija je v prvem razredu, Slovenija pa v petem. Slovenski duhovniki dobivajo po 420 Din draginske doklade mesečno. To pa se nanaša samo na duhovnike na deželi.

Za cerkvene dostojanstvenike je vprašanje plač urejeno posebej. Tkzv. kurialna duhovščina, to so kanoniki, člani duhovnih sodišč, raznih cerkvenih uradov itd. so prevedeni po zakonu o državnih uslužbenih in prejemajo po skupini in kategoriji iste prejemke inkl. draginske doklade kakor državni uradniki odgovarjajoče skupine. Ta prevedba je bila izvršena že leta 1923. In sicer tako, da je škof v I-I, nižji cerkveni dostojanstvenik pa v odgovarjajoči skupini. Vsi pa so v prvi kategoriji, tudi oni, ki niso dovršili teološke fakultete. Nadškof in škofje dobivajo razen tega še posebne funkcijske doklade, ki znašajo 7. do 10.000 Din mesečno. Napredovanje v prejemkih se vrši po službenih letih analogno kakor pri državnih uradnikih. Te določbe so bile z najnovejšo uredbo raztegnjene na duhovščino vseh priznanih veroljupnih v državi, torej rimskokatoliško, pravoslavno, starokatoliško, muslimansko, evangeljsko (protestantsko) cerkev in druge.

## Posojilo beogradske občine

Beograd, 1. avgusta. V svrhu izvršitve pričetnih investicijskih del se je beogradska občina obrnila na beogradske denarne zavode za kratkoročno posojilo. Prestolniški denarni zavodi so se temu pozivu odzvali in stavili občini ponudbo za posojilo v znesku 75 milijonov po 9 odstotkov letno brez vsakih drugih stroškov. Pri posojilu sodelujejo naslednji zavodi: Jadransko-posudnarska banka 15, Izvozna banka 15, Beogradska zadružna banka 10, Prva hrvatska štedionica 10, Jugoslovenska ujedinjena banka 5, Splošno jugoslovensko bančno društvo 5, Francosko-rumska banka 5, Beogradski kreditni zavod 3, Beogradska trgovska banka 3, Založna banka 3, Tehniška banka 1 milijon, skupno 75 milijonov. Beogradska občinska uprava bo te dni sklepala, ali sprejme ponudbo ali ne. Vsekakor se pričakuje, da bo prišlo do zaključka tega posojila, ki je za polgredni odstotek ugodnejše kakor posojilo, ki ga je nedavno sklenila zagrebška mestna občina.

## Mednarodni kongres geometrov

Beograd, 1. avgusta. AA. Tekom meseca septembra se vrši v Bernu in Ženevi mednarodni kongres geometrov. Za predstavnika naše države sta odredjena dr. Anđelko Vič, univerzitetni profesor, in g. Nedeljko Vič, načelnik oddelka za kataster v ministertvu financ.

## Rdeče čete ogrožajo Hankov

**Komunisti obstreljevali ameriško topničarko — Naglo prodiranje rdečih čet**

Šanghaj, 1. avgusta. O pokolju nesrečne prebivalstva v mestu Canga se doznajajo naravnost strahovite podrobnosti. Pomorjenih je bilo na tisoče meščanov in mesto samo, ki je popolnoma izumrlo, gori na več krajih. V nedolgo so komunisti obstreljevali ameriško topničarko »Palos«, ki je usidrana v bližini mesta. Ranili so 5 ameriških mornarjev.

Topničarka je na ogenj odgovorila. Kakor računajo, je bilo ubitih in ranjenih 31 komunistov. Obstojala velika nevarnost, da bodo komunisti zasedli bogato in veliko mesto Hankov. Komunisti prodirajo z vso naglico proti temu mestu in se zasedli ob železniški postaji Seakan, ki leži le 20 milj od Hankova. V mestu so proglasi

sili obsedno stanje. V Vučangu so aretirali 5 komunistov in jih ustrelili. V Hankov je prispela angleška topničarka »Aphis«, ki ima na krovu 49 beguncev.

Šanghaj, 1. avgusta. Položaj na južnem Kitajskem postaja od ure do ure kritičnejši. Kakor se je zvedelo, so trije polki vladnih čet prestopili h komunistom. Vsak čas se pričakuje, da bodo zasedli Hankov. Tuji državljani so na angleški topničarki zapustili mesto.

Hankov, 1. avgusta. V provinci Hankov je proglašeno obsedno stanje. V Vučangu je bilo včeraj 6 komunistov zaradi ropanja po prekem sodu obsojenih na smrt. Bili so takoj ustreljeni.

## Katastrofa ameriškega parnika

**V ustju Hudsona se je potopil velik ameriški luksuzni parnik — Nad milijon dolarjev škode**

New York, 1. avgusta. V pristanišču Jersey City ob izlivu Hudsona se je včeraj potopil veliki potniški parnik »Predsednik Harrison«. Parnik se je baš odpravil na pot okoli sveta. Na krovu je bilo okrog 30 bogatih Američanov. Nenadoma je nastal na parniku požar. Potniki in posadka so se

komaj rešili na suho, ko se je začel parnik naglo potapljati. Kljub temu, da je voda vdrla v notranjost, ogenj ni ugasnil, marveč je zajel zgornje dele parnika, ki se moralo iz vode. Parnik je popolnoma uničen. Škoda znaša nad milijon dolarjev.

## Slovo nadškofa dr. Jegliča od ljubljanske škofije

**Danes se je nadškof dr. Jeglič poslovil od duhovščine ljubljanske škofije ter odpotoval opoldne na duhovne vaje v Celje**

Ljubljana, 1. avgusta. Dasi se je poslovil nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič od ljubljanske škofije, svojih vernikov in ljubljane. Ob 9. je daroval v stolnici tiho maso, ki se jo je udeležilo mnogo obhajenja. Cerkev je bila nabito polna do zadnjega kotička.

Po maši je odšla vsa duhovščina s stolnim kapiteljem, zastopniki teološke fakultete in podoželske duhovščine v škofijski dvorec. Med drugimi so bili navzoči stiški opat dr. Kostelec, novomeški prošt dr. Cerin, frančiškanski provincial pater dr. Regalati Cebuli, križevski kontur Učak, vsi kanoniki, dekani ljubljanske škofije, profesorji teološke fakultete, ljubljanska duhovščina itd. Ko so bili vsi zbrani, je stopil med nje nadškof dr. Jeglič, ki ga je takoj po njegovem prihodu nagovoril in se poslovil v iskrenih besedah v imenu stolnega kapitlja in vse duhovščine prosi Kalan, ginjen izjavljajoč, da je prišel prekmalu svečani trenutek ločitve. Poudarjal je, da je bil škof dr. Jeglič vedno najboljši vodnik in duhovni učitelj svojega naroda, ki mu je bil vedno zvest; delil je z njim vso žalost, trpljenje in veselje. Ljubil je tudi svojega vladarja, za katerega je vedno molil kakor za svoj narod. Trpko je slovo, tolaži nas pa živa vera v božjo previdnost in pa za vest, da pomeni to slovo samo telesno lo-

čitev, v mislih in ljubezni pa ostanemo združeni. Želel je škofu ob slovesu, da ga obrani Bog slovenskemu narodu še mnogo let!

Škof dr. Jeglič se je ves ginjen zahvalil za izkazano mu hvaležnost duhovščine, ki se je prišla v tolikem številu posloviti od njega, poudarjajoč, da je slovo pač težko, tolaži pa ga zavest, da je našel ljubljanski škofiji dobrega naslednika. Bil je tako ginjen, da so ga neprenehoma oblivale solze. Po končanem govoru je navzoče blagoslovil, nakar so se vsi toplo poslovili od njega. Škof je bil z vsakomur izredno ljubezljiv, videti pa je bilo, da mu je slovo težko in da težko odhaja iz Ljubljane, v kateri je pastiral 32 let.

Po tem slovesu je imel stolni kapitelj kratko sejo, na kateri je bilo prebrano pismo Sv. stolice. Vzel je na znanje odstop dosedanjega škofa dr. Antona B. Jegliča od vlade ljubljanske škofije in nastop novega vladike dr. Gregorija Rožmana.

Ob 11.45 so zazvonili zvonovi ljubljanskih cerkva v znamenje, da je ljubljanski nadpastir zapustil Ljubljano. Ob 12. se je vladika odpeljal v Celje, kjer ostane nekaj dni v samostanu lazaristov, potem pa odide v Gornji grad, kjer bo v miru preživel zaton svojega življenja.

## Padec delnic škodovih tovarn

Praga, 1. avgusta. Veliko senzacijo na praški borzi je povzročil katastrofalni padec škodovih tovarn. V zadnjih dveh dneh so znašale izgube nad 60 milijonov Kč. Mali delničarji so izgubili nad 20 milijonov Kč. Vodstvo škodovih tovarn objavlja, da se pri podjetju ni nitišar izpremenilo. Se ne izvršena naročila znašajo 2.600 milijonov Kč. Naročila so bila koncem aprila šestkrat večja kakor v istem času lanskega leta. Dosedanja dividendna politika se ne bo zaradi teh izgub prav nič izpremenila. Listi se obirno bavijo s tem na praški borzi doka; nenavadnim pojavom in poudarjajo, da ni jasno, kje je prav vzrok. Izražajo sumi, da gre za velikopotezno špekulacijo, za katero stoji menda inozemska konkurenčna podjetja.

## Aretacije komunistov

Budimpešta, 1. avgusta. Kakor poroča list »Zavrina«, je policija včeraj aretirala 6 mladoletnih delavcev, ki so razširjali komunistične letake s pozivi delavstvu, naj demonstrira 1. avgusta. Tudi v njihovih stanovanjih so našli mnogo obremenjujoče literature.

Pariz, 1. avgusta. Včeraj popoldne je policija aretirala glavnega urednika komunističnega lista »Humanite«, Bontea. Aretacija je bržkone varnostni ukrep za 1. avgust. »Temps« zatrjuje, da je prispelo v Pariz 2000 orožnikov za ojačenje tamonje policije.

## Stroga obsodba mladoletnika

Beograd, 1. avgusta. V Sremski Mitrovici je bila včeraj po tajni razpravi proti gimnazijcu Nikoli Rokiću, ki je februarja streljal na svojem razredniku prof. Milana Perencevića in ga nevarno ranil, proglašena sodba, Rokić, ki je star 15 let, je bil obsodjen, da se za dobo treh let odda v poboljševalnico, zavod za mlajše mladoletnike. Če bi se v tej dobi ne poboljšal, se mu podaljša kazneni za nadaljnjih 10 let v poboljševalnici za starejše mladoletnike. Obenem je sodišče odredilo, da se postavi v zavodu pod posebno nadzorstvo.

## Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Berlin. Amsterdam 22.715. — Berlin 13.465 — 13.495 (13.48). — Bruselj 7.8926. — Budimpešta 9.8905. — Curih 1094.4 — 10.97.4 (1095.9). — Dunaj 797.98 — 799.98 (798.48). — London 274.72. — Newyork 56.28. — Pariz 221.87. — Praga 166.81 — 167.61 (167.21). — Trst 295.35.

INOZEMSKA BORZE.

Zurich. Beograd 9.125. Pariz 20.245. London 25.0625 — 25.065. Newyork 514.55. Bruselj 72.02. Milan 26.95. Madrid 58.40 — 58.5. Berlin 123. — Dunaj 72.77. Sofija 3.735. Praga 15.2575. Varšava 57.75. Budimpešta 90.25. Atene 6.68. Bukarešta 3.06.





